

ภาคผนวก ข.

แนวนโยบายการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมใต้ในเชียงใหม่
ที่จะเกิดขึ้นในปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ (AEC)

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไทในเชียงตุง ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (AEC)

โลกยุคปัจจุบันกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเมื่อเปรียบเทียบกับโลกยุคเก่า การเปลี่ยนเข้าสู่โลกยุคใหม่เริ่มขึ้นราวร้อยกว่าปีมานี้ โดยเริ่มจากสังคมตะวันตกแล้วแพร่กระจายไปทั่วโลก ในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงในโลกปรากฏขึ้นชัดเจนหลายประการ เช่น

- ๑) ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
- ๒) ขนาดของสังคมต่าง ๆ โดยเฉลี่ยใหญ่ขึ้น
- ๓) มีการตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชนถาวรและชุมชนเมืองมากขึ้น
- ๔) สังคมมนุษย์มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มากขึ้น
- ๕) มีสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นมากมาย
- ๖) มีผลผลิตทางวัฒนธรรม (เช่น ข่าวสาร ความรู้ และบันเทิง)
- ๗) ผลกระทบเพิ่มขึ้นมากทั้งชนิดและปริมาณ
- ๘) การจัดระเบียบทางสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น
- ๙) มีความไม่เท่าเทียมภายในสังคมและระหว่างสังคมเพิ่มขึ้น

แนวโน้มที่กำลังเป็นไปขณะนี้ คือ การแพร่กระจายเทคโนโลยีและระบบเศรษฐกิจจากสังคมที่ “พัฒนาแล้ว” ไปสู่สังคมที่ “ด้อยพัฒนา” หรือ “กำลังพัฒนา” ทั่วโลก หรือที่เรียกว่า “โลกาภิวัตน์” นักสังคมวิทยา มองการเปลี่ยนแปลงในสังคมส่วนใหญ่รวมทั้งสังคมไทยในปัจจุบันว่าเป็น การเปลี่ยนแปลงจากสภาพสังคมแบบประเพณีไปสู่สังคมแบบใหม่ เรียกกระบวนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวว่า “การเปลี่ยนเป็นความทันสมัย” (Modernization) หรือ “ภาวะทันสมัย” ซึ่งหมายถึง “การเปลี่ยนเป็นแบบสังคมตะวันตก” องค์ประกอบของความเป็นตะวันตกประกอบด้วย

- ๑) การมีระบบเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมและระบบทุนนิยม
- ๒) การเป็นสังคมเมือง
- ๓) ความเป็นประชาธิปไตย
- ๔) การดำเนินชีวิตและมีทัศนคติเชิงโลกีย์วิสัย (Secularization)

หลายคนมักเข้าใจว่า “ความทันสมัย” คือ “การพัฒนา” (Development) แต่บางคนกลับเห็นว่า “สังคมที่ทันสมัยอาจไม่พัฒนาได้” ในที่นี้ผู้เรียบเรียงจึงได้นำเสนอลักษณะของ “สังคมที่ทันสมัย” ในแง่มุมที่เป็นสังคมที่พัฒนาแล้ว ดังต่อไปนี้

- ๑) เป็นสังคมอุตสาหกรรม เพราะระบบอุตสาหกรรมเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ตามมา
- ๒) ระบบตลาดเสรี
- ๓) ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตย
- ๔) เปิดโอกาสให้มีการเคลื่อนไหวทางสังคมหรือการเลื่อนชนชั้นได้โดยเสรี
- ๕) พลเมืองในสังคมนั้นๆ รับรู้ข่าวสารและมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความสำนึกว่าตนเองมีความสามารถ ไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลของประเพณี พร้อมทั้งจะรับสิ่งใหม่ ใจกว้างและมีความยืดหยุ่น ทางความคิด
- ๖) แบบแผนของระบบการเมือง บรรทัดฐานทางสังคม โครงสร้างทางชนชั้น และบุคลิกภาพของสมาชิกสังคม^๑

ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) หรือที่มีชื่อทางการว่า สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations) ซึ่งประกอบด้วยประเทศต่างๆ ๑๐ ประเทศ โดยมี ไทย, พม่า, ลาว, เวียดนาม, มาเลเซีย, สิงคโปร์, อินโดนีเซีย, ฟิลิปปินส์, กัมพูชา, บรูไน เพื่อที่จะให้มีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกันจะมีรูปแบบคล้ายๆกลุ่ม Euro Zone นั้นเองจะทำให้มีผลประโยชน์ อันเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในทุกด้าน ประรณนา คงนาค^๒ ได้กล่าวไว้ใน ปฏิรูปการเมืองพม่ากับการเปิดประเทศ “สัญญาเตรียมความพร้อมเข้าสู่ AEC” ว่า จากการปฏิรูปการเมืองของพม่าตั้งแต่ปี ค.ศ.๒๐๑๐ เป็นต้นมา แม้หลายฝ่ายจะมองว่า การเมืองของ พม่ายังเป็นเพียงประชาธิปไตยครึ่งใบเท่านั้น แต่พม่าก็สามารถทำให้นานาประเทศเชื่อว่า พม่าได้พยายาม ที่จะปฏิรูปการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ได้ ซึ่งวันนี้ความพยายามของพม่าก็บรรลุผล เนื่องจากอานิสงส์จากการปฏิรูปการเมืองในครั้งนี้ จึงได้รับการยอมรับจากนานาประเทศในการผ่อนคลายมาตรการคว่ำบาตรทางการค้าและทางเศรษฐกิจที่กำหนดขึ้นโดยสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้เศรษฐกิจพม่าขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นช่วงเวลาสอดคล้องกับการที่พม่าเร่งปฏิรูปนโยบายทางเศรษฐกิจและการเงิน เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจภายนอกมากขึ้น อีกทั้งมีการปรับปรุงกฎหมายการลงทุนฉบับใหม่ซึ่งมีการให้

^๑ ดุจดดี คงสุวรรณ, พัฒนาการสังคมไทย, [ออนไลน์],แหล่งที่มา: http://www.baanjomut.com/library_2/development_of_society/11.html (๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖).

^๒ ประรณนา คงนาค, ปฏิรูปการเมืองพม่ากับการเปิดประเทศ “สัญญาเตรียมความพร้อมเข้าสู่ AEC”, [ออนไลน์],แหล่งที่มา: http://www.thaiworld.org/thn/thailand_monitor/answer.php?question_id=1313 (๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗).

สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนต่างชาติมากขึ้น การปรับรูปแบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของประเทศใหม่ โดยประกาศยกเลิกอัตราแลกเปลี่ยนแบบหลายอัตรา มาเป็นอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว เพื่อให้ระบบการชำระเงินของพม่าเป็นมาตรฐานสากลยิ่งขึ้น กอปรกับพม่าได้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ในปี ค.ศ.๒๐๑๓ ณ กรุงเนปิดอร์ เมืองหลวงแห่งใหม่ของพม่า ยิ่งทำให้พม่ามีการพัฒนาประเทศในหลากหลายมิติมากขึ้น กล่าวคือพม่าได้มีการจัดวางผังเมืองใหม่ มีการสร้างสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐานไว้รองรับการเติบโตของเมืองหลวงในทุกด้าน โดยได้รับความช่วยเหลือด้านเงินทุนจากจีนและสหรัฐฯ ซึ่งการปรับเปลี่ยนดังกล่าวถือเป็นการเปิดประเทศพม่าอีกด้านหนึ่ง ที่นำเอากีฬาเป็นตัวนำร่อง และตามด้วยการท่องเที่ยวเพื่อที่จะดึงดูดเงินของชาวต่างชาติเข้ามา กระตุ้นเศรษฐกิจพม่าให้เติบโตยิ่งขึ้น

การเติบโตของพม่าได้พัฒนารุดหน้าเรื่อยมา ด้วยความพยายามปฏิรูปการเมืองและปรับเปลี่ยนนโยบายทางเศรษฐกิจและการเงินของพม่าให้เป็นเสรีมากขึ้น ทำให้พม่ากลายเป็นชุมทรัพย์แห่งใหม่ของนักลงทุนต่างชาติ ที่หันมาสนใจและแสวงหาโอกาสเข้ามาลงทุนในพม่า และกลายเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญสำหรับการส่งออกนำเข้าสินค้าต่างๆ ที่จะเป็นตัวกำหนดทิศทางการเศรษฐกิจของพม่าต่อไปในอนาคต นั่นคือสัญญาณแห่งการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของพม่า ที่จะช่วงชิงความได้เปรียบจากประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียน ในการดึงดูดให้นักลงทุนเข้ามาเปิดตลาดในพม่า ท่ามกลางสภาวะการแข่งขันทางการค้า ในตลาดโลกที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น แม้ข่าวการเลือกตั้งทั่วไปของพม่าที่กำลังจะเกิดขึ้นในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ เป็นที่จับตามองของนานาชาติเป็นอย่างยิ่ง หลังจากที่นายฉ่วย มาน หัวหน้าพรรคสหภาพเอกภาพและการพัฒนา (USPD) ซึ่งเป็นพรรครัฐบาล กับนางออง ซาน ซูจี หัวหน้าพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) พรรคฝ่ายค้านในปัจจุบัน ได้ประกาศตัวที่จะชิงชัยตำแหน่งประธานาธิบดีในการเลือกตั้งครั้งหน้า ทิศทางการเมืองของพม่าในอนาคตจะพัฒนาเป็นประชาธิปไตยแบบเต็มขั้นได้หรือไม่ นั่นคือประเด็นที่หลายๆ ฝ่ายต่างจับตามองกันต่อไป หากแต่วันนี้พม่าได้พยายามรุกคืบการพัฒนาประเทศอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อช่วงชิงความได้เปรียบในการเปิดประเทศของพม่าให้ก้าวไปสู่การเป็นหนึ่งในกลุ่มผู้นำของอาเซียนในอนาคต

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า นับตั้งแต่พม่าได้มีการปฏิรูปการเมืองจากรูปแบบเผด็จการรัฐราชการมาเป็นรูปแบบประชาธิปไตย และการคืนอิสรภาพให้แก่ นาง ออง ซาน ซูจี รวมถึงการเปิดประเทศเข้าสู่ยุคการค้าเสรี ถือเป็นการทลายกำแพงที่ปิดกั้นประเทศมาอย่างยาวนานหลายทศวรรษ

ของพม่า ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถือเป็นการพุ่งทะยานอย่างรวดเร็วของพม่าในการพัฒนาประเทศ และเป็นการส่งสัญญาณทางเศรษฐกิจที่กำลังก้าวนำพม่าให้ยืนหยัดอย่างมั่นคงบนเวทีโลก ด้วยยุทธศาสตร์การค้าการลงทุนของพม่าที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ในทางตรงข้ามประเทศสมาชิกอาเซียนอย่างประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านของพม่ายังกับติดกับดักทางการเมือง ทำให้ GDP ทางเศรษฐกิจตกต่ำลง ในขณะที่พม่าขยับปรับเปลี่ยนตัวเองให้ก้าวไปอยู่แถวหน้าในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก ประเทศไทยจึงต้องหันกลับมาคิดว่าการขยับปรับเปลี่ยนตัวเองของพม่าในครั้งนี้ ได้ส่งสัญญาณเตรียมพร้อมจะนำพาประเทศเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ แต่ปัจจุบันประเทศไทยกลับมีปัญหาทางการเมืองที่ทวีความรุนแรงขึ้นทุกวัน เราจะรับมือกับการแข่งขันทางเศรษฐกิจของโลกที่ทวีความรุนแรงได้อย่างไร ประเทศไทยได้เตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอีก ๑ ปีข้างหน้าสำหรับการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้วหรือไม่ หรือเรายังหยุดนิ่งอยู่กับที่ หรือเรากำลังเดินถอยหลังเข้าคลอง

อาเซียน รวมตัวกันเพื่อความร่วมมือกันทางการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม และได้มีการพัฒนาการเรื่อยมาจนถึงขณะนี้ที่เรามีกฎบัตรอาเซียน (ธรรมนูญ อาเซียน หรือ ASEAN Charter) ซึ่งเป็นเสมือนแนวทางการดำเนินงานที่จะนำไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย ๓ สิ่งหลักๆ คือ

๑. การเมือง,ความมั่นคง [Politics, Security]

๒. เศรษฐกิจ (AEC)

๓. สังคมและวัฒนธรรม^๑ [Society, Culture]

เมื่ออาเซียนกำลังจะเปลี่ยนแปลง เมืองเชียงตุง อันอยู่ในรัฐฉาน สาธารณรัฐเมียนมาร์ ก็ต้องเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขทางการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมดังกล่าว แต่จะเป็นไปในทางเดียวกันหรือต่างกันเท่านั้นเป็นสิ่งที่สำคัญ และทางรัฐบาลก็กำลังทำให้เมืองเชียงตุงกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเพื่อเข้าสู่อาเซียน^๔ ดังจะกล่าวต่อไป

^๑ AEC คืออะไร. [ออนไลน์],แหล่งที่มา: <http://www.thai-aec.com/418> (๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖).

^๔ ศุภชัย วิเศษสรรค์รายงานพิเศษ, รัฐบาลพม่าปลดล็อกเมือง'เชียงตุง' โปรโมทขึ้นแท่นเมืองท่องเที่ยวประวัติศาสตร์, [ออนไลน์],แหล่งที่มา: <http://www.komchadluek.net/detail/20130930/169403/พม่าโปรโมทเชียงตุงขึ้นแท่นเมืองท่องเที่ยว.html>, (วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖).

๑. การเมือง,ความมั่นคง [Politics, Security] การเมืองจะดำเนินไปในทางที่ดีขึ้น พรรคการเมืองจะขยายตัว, การปกครองภูมิภาคท้องถิ่นประชาชนจะมีส่วนร่วมในการปกครอง ส่วนความมั่นคงอาจจะยังไม่แน่นอน เนื่องจากชาติพันธุ์หรือชาวไต้หวันยังมีจุดยืนที่ยังไม่ได้รับการรับรองหรือยอมรับจากรัฐบาลกลาง เช่น ความเคารพในเจตจำนงค์และสิทธิของประชาชน (ไม่จัดเป็นชนชั้น ๒) การรับรองและพิทักษ์สิทธิของพลเมือง ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชนทุกชนชาติ พร้อมทั้งสิทธิของรัฐในระบอบรัฐรวม ให้มีการแสดงและเปิดเผยความเป็นตัวตนของชนชาติได้อย่างเสรี เช่น การสอนหนังสือชาติพันธุ์ในสถานศึกษาได้ เป็นต้น และบางกลุ่มต้องการประชาธิปไตยไม่อย่างนั้นก็ต้องมีสิทธิปกครองตนเอง (Self-government) ตามสัญญาปางหลวงที่ได้ตกลงกันไว้ไม่ถึงกับเป็นการแยกตัวทีเดียว เพียงแค่ให้สามารถบริหารกิจการภายในรัฐด้วยตัวเอง โดยมีรัฐบาลกลางคอยตรวจสอบดูแล

๒. เศรษฐกิจ (AEC) รัฐบาลพม่าได้ดำเนินนโยบายในการเปิดประเทศมากขึ้น มีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแห่งสหภาพพม่า ทาหน้าที่พิจารณาอนุมัติโครงการลงทุนจากต่างชาติ โดยมีคณะกรรมการการลงทุนจากต่างประเทศเป็นผู้พิจารณาโครงการลงทุนในเบื้องต้น ซึ่งรูปแบบการลงทุนที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลมี ๒ รูปแบบคือ

๑) การลงทุนที่ชาวต่างชาติถือหุ้น ๑๐๐%

๒) การร่วมทุน ซึ่งแบ่งเป็น การร่วมทุนกับรัฐบาลพม่า โดยนักลงทุนต่างชาติสามารถเจรจาขอร่วมลงทุนได้มากกว่า ๓๕% ของมูลค่าเงินลงทุนรวม และการร่วมทุนกับเอกชนพม่า ซึ่งนักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนในสัดส่วนน้อยกว่า ๓๕% นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนในลักษณะที่เป็น BOT (Build Operate and Transfer) ในธุรกิจโรงแรม อสังหาริมทรัพย์ ส่วนการลงทุนที่เป็น PSC (Product Sharing Contract) อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนเฉพาะด้านการสำรวจและขุดเจาะทรัพยากรธรรมชาติออกมาใช้ประโยชน์เท่านั้น^๕ ลองมองดูประเทศพม่าในการจะประกอบธุรกิจสำหรับชาวต่างชาติ ทั้ง ๒ ด้านคือ^๖

^๕ ยุทธวิธี ลาวและพม่า ใน AEC. [ออนไลน์],แหล่งที่มา: <http://www.thai-aec.com/751> (๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖).

^๖ ข้อมูลประเทศพม่า เพื่อใช้วิเคราะห์ AEC ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. [ออนไลน์],แหล่งที่มา: <http://www.thai-aec.com/192> (๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖).

จุดแข็ง ๑) ประเทศพม่ามีทรัพยากรจำนวนมากและมีคุณภาพ เช่น แร่ โลหะ อัญมณี ทรัพยากรทางทะเล ไม้เนื้อแข็งและไม้สัก ส่งผลให้พม่ามีความได้เปรียบด้านปัจจัย การผลิต ๒) สภาพภูมิประเทศ และอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเกษตรกรรม หากได้รับการพัฒนาที่ดีจะสามารถ ให้ผลผลิตต่อพื้นที่ ในปริมาณ ที่สูง ๓) พม่ามีที่ตั้ง ทางภูมิศาสตร์ที่สามารถเชื่อมโยงการขนส่ง กับ ต่างประเทศได้สะดวก ๔) แรงงาน ภายในประเทศมีค่าจ้างแรงงานต่ำเหมาะสำหรับการลงทุน อุตสาหกรรม ที่เน้นการใช้แรงงาน

จุดอ่อน ๑) พม่ามีมาตรการกีดกันทางการค้า เช่น การจำกัดการนำเข้า เพื่อแก้ไข ปัญหาการขาดดุลการค้า ๒) ระบบการคมนาคม และสาธารณูปโภคยังไม่มีประสิทธิภาพและ ขาดแคลน ทำให้การติดต่อสื่อสารและการคมนาคมเป็นไปอย่างล่าช้า ๓) แรงงานในประเทศยังไร้ฝีมือ ถูกจำกัดด้วยระเบียบทางการค้า ถูกคว่ำบาตรด้านการค้า ๔) ระบบราชการพม่ามีการคอร์รัปชันสูง (High Corruption) ๕) ประชากร จำนวนมาก แต่ยังมีกำลังซื้อต่ำ

โอกาส ๑) นโยบายภาครัฐ ที่มีการส่งเสริมการลงทุน ในสาขาผลิตต่างๆ โดยพยายามลดบทบาทภาครัฐในการดำเนินการผลิต ผ่านการแปรรูป รัฐวิสาหกิจ รวมทั้งเปิดเสรีใน การลงทุนมากขึ้น เช่น ธุรกิจเหมืองแร่ การขนส่ง ๒) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการเมือง ภายใต้อกรอบความร่วมมืออาเซียน อาจส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาการเมืองในพม่าในทิศทางที่ดีขึ้น

อุปสรรค ๑) ปัญหาชนกลุ่มน้อยตามชายแดนไทย-พม่า ทำให้รัฐบาลพม่าเกิด ความไม่ไว้วางใจต่อรัฐบาลไทย ๒) ปัญหาการสู้รบระหว่างรัฐบาลพม่ากับชนกลุ่มน้อย ทำให้ไม่มี ความปลอดภัยตามชายแดนไทย -พม่า ๓) ประเทศพม่ามีการกำหนดมาตรการต่างๆ เช่น การนำเข้า สินค้า ต้องใช้เงินที่ได้จากการส่งออก (Export Earning) ๔) การค้าการลงทุนจากประเทศตะวันตก อยู่ในระดับต่ำเนื่องจากปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพม่าทำให้พม่าถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจ จากสหรัฐอเมริกา รวมถึงการตัดสิทธิพิเศษทางการค้าในสินค้าอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมจากยุโรป ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ (แต่ปัจจุบันได้รับการผ่อนผันยอมรับจากนานาประเทศแล้ว หลังการเมือง เปลี่ยนแปลงมากขึ้น การละเมิดสิทธิมนุษยชนลดลง) ๕) นโยบายภาครัฐเกี่ยวกับการลงทุนขนาดใหญ่ บางโครงการมีความไม่แน่นอน มีการเปลี่ยนแปลงข้อตกลงเกี่ยวกับการลงทุนโดยขาดเหตุผลรองรับ ๖) การปิดด่านค้าชายชายแดนบ่อย ทำให้สินค้าไทยไม่สามารถขนส่งไปยังพม่าได้อย่างต่อเนื่อง

ทางด้านศูนย์วิจัยสิทธิไทยกล่าวไว้ว่า การขาดแคลนกระแสไฟฟ้า เป็นอุปสรรคและ ข้อจำกัดการ ขยายการลงทุนในพม่า ทั้งนี้ปัจจุบันพม่ายังคงไม่สามารถ ที่จะผลิตกระแสไฟฟ้าได้

เพียงพอกับความต้องการในประเทศ และ ปัญหาการขาดความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน อาทิ ระบบกระแสไฟฟ้า การติดต่อสื่อสาร รวมไปถึงระบบ คมนาคมขนส่ง นอกจากนี้ปริมาณกระแสไฟฟ้าที่ยังไม่สามารถผลิตได้เพียงพอกับความต้องการในประเทศแล้ว โครงสร้างพื้นฐานด้านการติดต่อสื่อสารก็ยังไม่สามารถ รองรับความต้องการของผู้บริโภคได้ดีเท่าที่ควร ทั้งยังมีต้นทุนค่าโทรศัพท์และค่าใช้จ่ายบริการค่อนข้างสูง ส่วน ระบบการคมนาคมขนส่งยังไม่ได้รับการพัฒนาให้มีมาตรฐานเพียงพอ

กิจการที่รัฐบาลพม่าห้ามนักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุน อาทิ ๑) อุตสาหกรรมแปรรูปและค้าไม้สัก ๒) กิจการโทรคมนาคม ๓) ธุรกิจบริการด้านการขนส่งทางอากาศและระบบราง ๔) ธุรกิจสื่อสารมวลชน ๕) ธุรกิจธนาคารและประกันภัย และอุตสาหกรรมสำรวจและผลิตอัญมณี

ภาพการลงทุนในพม่าค่อนข้างคล้ายคลึงกับประเทศ CLMV อื่นๆ ที่ยังคงเน้นไปในภาคธุรกิจที่อาศัยความได้เปรียบด้านพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติเป็นสำคัญ ขณะที่การพลิกโฉมของประเทศพม่าครั้งใหม่นี้ นับเป็นจังหวะเวลาที่เหมาะสมท่ามกลางความต้องการทรัพยากรพลังงานและสินค้าโภคภัณฑ์ในตลาดโลกที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้พม่าเป็นเสมือนขุมทรัพย์ดึงดูดการลงทุนที่โดดเด่น ปัจจุบันประเทศในกลุ่ม AEC PLUS มีบทบาทลงทุนในพม่าในอันดับต้นๆ และโดดเด่นมากที่สุดโดยจีนเป็นผู้ลงทุนรายใหญ่ที่เข้ามาในพม่าด้วยเม็ดเงินลงทุนรวมแล้วกว่า ๑๔ พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยเฉพาะนับตั้งแต่ปี ๒๕๕๐-๒๕๕๑ เป็นต้นมา ที่จีนทุ่มเงินลงทุนผ่านเมกะโปรเจกต์ด้านพลังงาน การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน และเหมืองแร่เป็นสำคัญ ขณะที่ไทย สิงคโปร์ และมาเลเซีย เป็นผู้ลงทุนหลักจากอาเซียน

เป็นที่น่าสังเกตว่า นับจากมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการผ่อนคลายมาตรการคว่ำบาตร ต่อพม่า นานาประเทศแสดงความสนใจในพม่าค่อนข้างมาก โดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้วที่มีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาประเทศพม่า ทั้งยังสนับสนุนกลุ่มนักลงทุนของประเทศตนที่มีศักยภาพหลากหลายธุรกิจเข้าไปแสวงหาโอกาสขยายธุรกิจพม่า ซึ่งไทยในฐานะที่เป็นผู้ลงทุนสะสมรายใหญ่สุดจากอาเซียนในพม่า ไม่ควรมองข้ามโอกาสขยายจุดยืนธุรกิจพม่าด้วยเช่นกัน

ธุรกิจที่ไทยมีศักยภาพในการลงทุนในประเทศพม่า ในรูปแบบการลงทุนเพื่ออาศัยศักยภาพของพม่าสร้างโอกาสทางธุรกิจในระยะข้างหน้าต่อไป จากที่สินค้าส่งออกของไทยไปพม่าเติบโตได้ค่อนข้างดีต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนการยอมรับสินค้าไทย หากธุรกิจไทยสามารถเข้าไปลงทุนผลิต

สินค้า/บริการรองรับในพม่าที่กำลังมีแนวโน้มขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้นในระยะนับจากนี้ ไม่เพียงรองรับความต้องการผู้บริโภคในพม่าเท่านั้น แต่ยังเป็นโอกาสขยายช่องทางการค้ากับคู่ค้าอื่นๆ ของพม่า โดยเฉพาะจีนและอินเดียที่มีพรมแดนติดกับพม่า ซึ่งล่าสุดอินเดียก็มีการขยายความสัมพันธ์ทางการค้ากับพม่าเป็น ๒ เท่าภายในปี ๒๕๕๘

ธุรกิจไทยที่เข้าไปลงทุนในพม่าเน้นการลงทุนในด้านทรัพยากรธรรมชาติของพม่าที่มีอยู่ ในสาขาธุรกิจพลังงาน โดยเฉพาะก๊าซธรรมชาติ และเหมืองแร่ ขณะที่การลงทุนในธุรกิจอื่นๆ ยังมีสัดส่วนไม่มากนัก อาทิ ธุรกิจโรงแรมและบริการเกี่ยวเนื่อง ธุรกิจก่อสร้าง และธุรกิจอาหารสัตว์ เป็นต้น สำหรับโอกาสการลงทุนในพม่าสำหรับธุรกิจไทยในระยะนับจากนี้ ครอบคลุมหลากหลายสาขาธุรกิจ อาทิ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศเพื่อสอดรับกับแผนนโยบายเร่งรัดการพัฒนาประเทศ รองรับการค้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และพม่ายังมีภารกิจสำคัญในการเป็นเจ้าภาพอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ เช่น การก่อสร้างเส้นทางคมนาคม/อาคาร/การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้าและน้ำ การพัฒนาเมือง เป็นต้น ธุรกิจด้านการท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้อง เพื่รองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจที่เดินทางมาเยือนพม่า เนื่องจากปัจจุบันพม่ายังมีจำนวนห้องพักรองรับไม่เพียงพอ และต้องการการลงทุนด้านนี้อีกมาก

ขณะที่พม่ามีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ยังบริสุทธิ์และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของพม่าซึ่งน่าสนใจจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังมีโอกาสขยายการลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ซึ่งโครงการนำร่องได้แก่ เขตเศรษฐกิจพิเศษเมียวดี-แม่สอด จ.ตาก ซึ่งเป็นชายแดนที่มีมูลค่าการค้าสูงที่สุดจากทั้งหมด ๗ จังหวัดที่มีด้านการค้าไทย-พม่า จึงเป็นโอกาสดีที่จะส่งเสริมธุรกิจไทยให้เข้าไปลงทุนในพม่าในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งผู้ประกอบการไทยจะได้รับสิทธิประโยชน์ในการลงทุน และเป็นช่องทางการขยายจุดยืนในตลาดพม่าที่เข้มแข็งมากขึ้น

ภาคการลงทุน: พม่ามีการปรับปรุงกฎหมายการลงทุนฉบับใหม่ (Foreign Investment Law: FIL) ซึ่งเป็นที่คาดว่าจะมีการผ่อนคลายกฎระเบียบมากขึ้นเพื่อเปิดรับการลงทุนจากต่างประเทศรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ภาคการท่องเที่ยว: การเปลี่ยนแปลงของประเทศพม่าดึงดูดนานาชาติให้สนใจเดินทางเข้าไปพม่ามากขึ้น ทั้งในเชิงธุรกิจและการท่องเที่ยว ทำให้ในช่วง ๒ เดือนแรกของปี ๒๕๕๕ มีผู้

เดินทางมาพม่า ๙๘,๔๘๖ คน หรือคิดเป็นจำนวนผู้เดินทางมาพม่าโดยเฉลี่ยราว ๑๕๐๐ คนต่อวัน^๗ ส่วนในเมืองเชียงตุง ภาคเศรษฐกิจที่จะเป็นโอกาสสำคัญในการเปิดประตูสู่ประชาคมอาเซียนคือ ๑) ธุรกิจการท่องเที่ยว ทั้งทางผกผันและทั้งทางภาควัฒนธรรม รวมไปถึงการจัดการท่องเที่ยวไปนอกประเทศ ๒) ธุรกิจภาคอสังหาริมทรัพย์ เช่น โรงแรม รีสอร์ท เป็นต้น ๓) ธุรกิจการค้า สาธารณูปโภคและอุปโภค อันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินชีวิต เช่น ร้านอาหาร ร้านเครื่องดื่ม เป็นต้น ๔) ธุรกิจเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น อันจะขยายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วหลายเท่าตัว ๕) ธุรกิจเกี่ยวกับอุปกรณ์การก่อสร้าง ตึกรามบ้านช่องน่าจะผุดขึ้นอย่างรวดเร็ว ๖) ธุรกิจเกี่ยวกับคมนาคมการขนส่งทั้ง ๒ ทางคือ ทางบกภาคพื้นดิน และทางอากาศ จำนวนคนที่เข้า-ออก จะมีจำนวนมากขึ้นกว่าเดิมหลายเท่าตัว ๗) ธุรกิจสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับหนังสือ เป็นต้น

๓. สังคมและวัฒนธรรม [Society, Culture] สังคมจะมีความซับซ้อนขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนจะห่างเหินกันมากขึ้น ความอบอุ่นจากคนสู่คนเหมือนเป็นเพื่อนต่อกันจะลดลง ความหลากหลายทางวัฒนธรรม จะทำให้ประชาชนสับสนและจับจุดยืนความเป็นตัวตนลดลง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการพูด การแต่งตัว และใช้ชีวิตตามวิถีแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน รวมถึงสถาบันศาสนาจะลดความสำคัญลง จะทำให้ภาษาท้องถิ่นลดคุณค่าลงเนื่องจากไม่ได้มีการเรียนการสอนในสถานบันต่างๆ โดยเฉพาะวัดอันเป็นศูนย์กลางของชุมชน การศึกษาแผนใหม่ ที่เน้นภาษาอังกฤษและการประกอบวิชาชีพ จะเข้มข้นขึ้นเป็นทวีคูณ จะเริ่มแสวงหาวัตถุนอกหรือความจำเป็นทางร่างกายเป็นหลักสำคัญกว่าความรู้สึกละจิตใจที่เป็นแบบสังคมดั้งเดิม คือ

๑) ครอบครัว : จะมีความซับซ้อนมากขึ้น, การหย่าร้างหรือนอกใจกันจะเพิ่มทวีคูณ, ความอบอุ่นในครอบครัวจะลดลง, ค่าครองชีพจะไม่สมดุล ค่าจ่ายมากกว่ารายได้

๒) การศึกษา : จะเข้มข้นมากกว่าเดิม สาขาวิชาและสถานศึกษาจะเพิ่มขึ้น ภาษาท้องถิ่นจะเริ่มสูญหาย, การศึกษาในเรื่องศาสนาจะน้อยลง

๓) ศาสนา : ลำบากมากขึ้นเพื่อให้คนมาฟังและนำไปสู่ความสงบเย็น, จะถูกลดความสำคัญลงไม่มากเท่าเดิมที่เคยเป็นมาในเชียงตุง, คนสืบทอดศาสนาลดจำนวนลง

๔) การเมืองการปกครอง : จะเข้าสู่ระบบประชาธิปไตยมากขึ้น แต่ความขัดแย้งภายในยังมีให้เห็นและจะยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้เด็ดขาด

^๗ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, AEC Plus, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: www.askkbank.com/WhatsHot/Documents/Myanmar.pdf, (๑ มกราคม ๒๕๕๗).

๕) เศรษฐกิจ : เป็นไปในทางที่ดีแต่จะไม่ได้ได้รับความมั่นใจเต็มร้อยในการเข้ามาลงทุน, นายทุนและผู้นำจะเป็นผู้กุมอำนาจการทำธุรกิจเกือบทั้งหมด, ความเหลื่อมล้ำทางสังคมเพิ่มทวีคูณ, จะเกิดอุตสาหกรรมขนาดเล็ก

๖) วัฒนธรรมประเพณีและสิ่งแวดล้อม : วัฒนธรรมจะผสมกลมกลืนภายในคือพม่าและภายนอกคือ เกาหลี ญี่ปุ่น จีน และยุโรป อเมริกา จากสื่อ เช่น โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ผสมผสานกับทางพม่า จีน และไทย ซึ่งเป็นประเทศที่ติดต่อกัน ประเพณีดั้งเดิมจะทยอยหายไปทีละน้อย, สิ่งแวดล้อมจะเพิ่มมลพิษและขยายตัวของความร้อนมากขึ้น, ฤดูกาลจะไม่เป็นไปตามฤดูที่เคยเป็นมา อากาศร้อนจะเพิ่มปริมาณขึ้นจากสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลายกลายเป็นถิ่นที่อยู่อาศัย

๗) อัตลักษณ์ชาติพันธุ์ไท: อาจผสมกลมกลืนและผสมผสานกับสิ่งอื่น เพื่อให้ทันสมัยและเข้ากับสถานะการณ์ของที่นี่ๆ หรือบางอย่างอาจจะหายไปเลยก็ได้ แต่จะมีสิ่งอื่นเข้ามาทดแทนอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ไทเก่า

สรุปได้ว่า ในอนาคตข้างหน้าคือปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ยุคเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ถ้าเมืองเชียงตุง รัฐฉาน ประเทศเมียนมาร์ ยังคงอยู่ในสถานะเช่นนี้ ก็มีหวังว่าได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เจริญทางด้านวัตถุสิ่งปลูกสร้าง แต่ทุกภาคส่วนไม่ได้รับการพัฒนาไปพร้อมกัน ทำให้การพัฒนาเปลี่ยนแปลงอาจจะเป็นไปในทางลบหรือสูญเสียมากกว่าทางบวกหรือเจริญได้ แต่ถ้าทุกภาคส่วน ไม่ว่าด้านบุคคล ด้านความรู้ ด้านแผนการนโยบายและเศรษฐกิจ ปรับเปลี่ยนพัฒนาไปพร้อมกันจะทำให้เมืองเชียงตุงพัฒนาไปสู่ยุคสมัยใหม่เช่นประเทศอื่นๆ ด้วยวิธีการคือ " รู้ (Know) -รับ (Receive) -ปรับ (Adapt) -แก้ (Mend) -ทำ (Do) : KRAMD" ศึกษาเรียนรู้ว่าเป็นเช่นไร เป็นประโยชน์หรือไม่เป็น อำนวยผลหรือทำลายผล แล้วรับเอาสิ่งที่เป็นประโยชน์พร้อมทั้งอำนวยผลมาปรับให้เหมาะสมกับสังคมวัฒนธรรมของตน และแก้ไขมีคุณค่าประโยชน์มากขึ้นในสังคมนั้นๆ แล้ว จึงกระทำให้เผยแพร่ให้คนได้ใช้และทำ จึงจะเป็นทำให้อัตลักษณ์ สังคม และวัฒนธรรม เปลี่ยนแปลงในทางพัฒนาเข้าสู่สังคมทันสมัยในที่สุด